

Bylo už dobře anebo teprve bude?

Tak další rok utekl. Každý rok, kdy nám nic není, tak lze považovat za úspěšný. Každý totiž ví, že zde jsme na tomto světě jen dočasně. „Prach jsi a v prach se obrátíš“. Když nám bylo deset, tak jsme se tomu smáli a vůbec jsme nedokázali pochopit, co ta vyřknutá věta znamená. Jak můžu být prachem? Prach je přeci u cesty. Jako kluci jsme ho vždy nabrali do ruky a vyhodili. Krásně to začudilo a my z toho měli radost. Většina z nás ještě byla křtěná. Já například v době, kdy jsem si to již uvědomoval. Nechápal jsem, proč na mne ten člověk „cáká vodu“. Bylo to nepříjemné a strašně jsem při tom brečel. Ve škole nás učili, že žádný bůh přeci nemůže existovat. Taky nás učili o tom, že vše je strašně nespravedlivé díky vykořisťování a že ta nespravedlnost bude zrušena jen tím posledním řádem, který si lidstvo zaslouží. Zkrátka ten komunismus je to nejlepší pro mne, maminku. Dostanu zmrzliny tolik, kolik budu chtít. Je fakt, že mi to sice nějak nesedělo. Jen ve třídě nás bylo 32 a v celé škole pak asi 800 (jo 16.ZDŠ v Liberci byla obrovská). Když každý bude chtít 10 zmrzlin, tak to je 8000 porcí. Tajně jsem se zmrzlináře ptal, kolik se mu toho tam vejde. Něco tu nesedělo. Ale to soudruzi mají zcela jistě vymyšleno. Rád jsem četl knihy o sovětských vynálezcích. Vše, co se ve světě vymyslelo, tak už dávno bylo vymyšleno na východě. Jen ti krvelační psi kapitalističtí, ti imperialisté, nám to zamlčovali. Ve 12 letech jsem se táty ptal, co bylo první. Ta LS50 a nebo GU50? Zase mi to nějak nebylo jasné. To přeci není možné, že by ti nacističtí lumpové to vymysleli první. Když mi vypravoval někdo o válečných útrapách, pak jsem si myslel, že existují jen 2 armády a dva typy lidí. Ti zlobiví a pak ti hodní. Nechápal jsem, když mi někdo říkal, že i ti hodní znásilňovali a zabíjeli a taky kradli. To přeci není možné. Rok 1968 mne zastihl na průmyslovce. Tam nás učili experti, kteří nás opravdu nic nenaučili. Uměli jsme sice graf železo – karbid železa nazpaměť, akorát jsme fakt vůbec nevěděli, k čemu je to dobré. Za půl roku jsme se naučili jen typy odpojovačů, ale nikdo z nás to nikdy neviděl. Když si uvědomím, že tito „učitelé“ dokázali vyhodit spousty kamarádů ze školy, pak je mi z toho smutno. Někteří učitelé s námi místo učiva probírali politickou situaci. Někteří zase se báli cokoli o politice říci a učili nás pitomosti. V roce 1968 však byli úspěšnější ti, co místo učiva jasně věděli, co a jak udělat, abychom byli bohatí a měli lidskou tvář. Hezky se to poslouchalo. Pak přišla doba jiná, kde ti s tváří museli do kotelen a ti bez tváře a páteře se vezli na novější vlně. Někteří surfaři byli tak rychlí, že jsme se jich upřímně báli. Sice opět nás naučili blbosti, ale naštěstí ti skuteční odborníci ještě zůstávali. I na vysoké škole to nebylo jednoduché. Pamatuji si, jak mne lapla předsedkyně SSM (nebyl jsem členem) a v podstatě mi nařídila účast na studentské aktivitě mládeže. Byl jsem posera a tak jsem raději odjel budovat lázně Aurora Třeboň, než abych riskoval nějaké problémy. Dost málo jsem si tam vydělal. Pamatuji, jak moje ségra jezdila v padesátých letech na mládežnické akce a jak byla hrdá na to, že buduje Lipno. Prý tam byla sranda a fakt měli dobrý pocit.

Pamatuji, jak jsem byl hrdý na to, že jsem byl přijat na VŠ jako konstruktér textilních strojů. Jo, to bylo ještě za pana Svatého (tryskové stavy), pana Rohleny (BDěčka). Bylo to naše (chápej československé) zlato. Na každé světové výstavě textilních strojů Československo zářilo. No a pak nějak po roce 1989 přestávalo zářit. Co šlo prodat, to se prodalo. Když si uvědomím, kolik textilní stroje přinesly tomuto státu peněz, pak je mi z toho smutno. Dříve se pracovalo s malo a velko obchodní cenou. Při exportu do zahraničí se uvažovalo ještě s tak zvaným RU (rozdílovým ukazatelem). To bylo číslo, za kolik náš zahraniční obchod dokázal prodat nějaký výrobek do světa a vlastně to udávalo poměr prodejní ceny k velkoobchodní ceně. U textilních strojů to běžně bylo 3 až

5. Tedy nad obecnou velkoobchodní cenou zisk třeba 400 procent. Když se udělala expertiza spotřeby vody na severu Čech, tak už tenkrát někdo věděl, že je potřeba vybudovat novou vodárenskou nádrž a úpravnu vod pro Liberec a okolí. Fakt nevím, kde se na to ty peníze našly. Jen díky dostavbě v roce 1985, nemá Liberec problém s pitnou vodou. No a pak neviditelná ruka trhu rozhodla, že by bylo dobré to prodat Francouzům, kteří to umí líp. Budou nás mít rádi, zcela určitě jim nepůjde o zisk, začnou tady budovat super vodovody a kanalizace. Shrnutí – prodáno za hubičku. Současný stav je ten, že je to v zoufalém stavu. Liberec to chce koupit zpátky, ale ta cena je nějaká jiná, než byla a v podstatě se tady nic nového nevybudovalo. Ta neviditelná ruka nám dává. Dokonce i některé vedoucí manažery připravila o paměť. Oni si fakt nevzpomínají, jak to bylo s těmi penězi ve Švýcarsku. Pamatuji, jak jsme snili o demokratických volbách. No, dnes je fakt máme, ale vlastně většinou chodíme volit z toho důvodu, aby někdo nevolil tak, aby to bylo pro nás nevýhodné. Pomalu začínáme chápat, že fialová barva nám nic nepřináší. Ten zdánlivý souhlas všech pětibratrů, je zase jen odročení něčeho, ale vůbec zde není vize. Paní ministryně obrany nám přes parlament sděluje, že Leopard 2 je dobrým tankem, protože pan Válek je s ním v počítačové hře spokojen. Pan Válek nám zase sděluje, že lék na průjem (Endiaron) nebude, protože na vině je dodavatel a ne on. Občas se dozvídáme, že někdo umře na zápal plic, protože nebyla ta správná antibiotika. Fialkové vyzývají kapitalisty, ať zlevní potraviny. Náš ČTU, bojuje s mobilními operátory, bohužel se však s tím nedá nic dělat, je to neprůstředné a tak máme jednu z nejdražších poplatků.

Tak bylo už dobře anebo dobře teprve bude?

No jasně, je potřeba jasně definovat, co je to dobře. Je to třeba to, že zde není až (zatím) tak horko? Že máme ten skvost pod jménem Šumava? Ale pojďme se vrátit k té Šumavě. Vzal jsem si sebou na Šumavu elektronickou knihu od Karla Klostrmanna – V ráji Šumavském. Zkrátka tenkrát nebylo zcela jistě takové znečištění ovzduší, jako je tomu dnes. Přesto po obrovské bouři lesy se polámaly a brouci začali likvidovat dřevo. Ti lidé dřeli, ale vydělali si na tom dřevě. Bylo tedy dobře? Na to ať si každý odpoví sám, po přečtení té knihy. Jedna věc je však jasná, po obrovském průšvihy se Šumava obnovila. Když jsem Šumavu objevil já (1978), tak smrky u boubínské pralesa ještě stály. Rád jsem koukal na ty 80m velikány plné šišek. A děkoval jsem všem, že to mohu vůbec vidět. Co dnes? Koukám na můj milovaný kopec Stožec a nestačím se divit. Někdo tam vyhlásil 1. zónu a tedy se tam nesmí nic dělat (bohužel brouci neumí číst). Pohled je hrozný. Smrk velikán uschnul, brouci ho sežrali. A co bude dál? Obnoví se to vůbec? Slyšel jsem mnoho besed na toto téma. Zelení říkají, hlavně tam nedělejte zásahy. Příroda je moudřejší, jak my všichni dohromady. Pamatuje někdo z Vás ještě procházky po Ještědském hřebenu? Pamatujete procházky po turistických cestách na Šumavě? A co dnes? Šílenství. Ne od těch turistů, ale od elektrokolačů. Počet cest je omezen, tedy tam, kde vedla turistická cesta, se většinou další silnice nepostavila, ale udělala se z toho cyklostezka. No proč ne? Je na to EU dotace a tak miliony létají a někomu přilétají. Chápu, že je to nádhera se svést po krásné asfaltce. Když pomínu, že pár těch nových asfaltových cest, co se postavily za desítky milionů, pak po cca pár letech je to hrůza. Kořeny cesty nazdvihávají a nikdo to už neopravuje. Na údržbu nejsou peníze. Už jste někdy šli po žluté z Dobré do Stožce? Většinou jste přejeti skupinou řvoucích dětí s rodiči. Elektrokola umožňují ze zákona rychlost 25 km/hod. Někteří si to nechají odblokovat (musí přeci sportovat rychleji). Zkuste si otevřít mapy.cz v této oblasti a napište do vyhledávače „ubytování“. Budete překvapeni, kolik lidí se sem vejde. Je to nový byznys.

Tedy bylo už dobře anebo bude?

Ach jo, to jsem celý já. Jen si stěžovat a nadávat druhým. Což nepoužíváš ten elektrický nesmysl (koloběžku) i ty?

Když jsem teď byl v Českých Žlebech, tak těsně před naším odjezdem domů, jsem Janu přesvědčil, že pojedeme ze Stožce na Soumarský most. Chtěl jsem jen tak meditovat a sledovat přírodu kolem. Vypravoval jsem Janě zážitky z liškou. 10x přemnožená potvora leze do stanu a krade jídlo. Je jen otázkou času, jak se přizpůsobí vlci. Jsou chráněni a spousta zelených je štěstím bez sebe, že konečně je tu predátor, který nám pomůže snížit stavy. Ano ale koho? Ovcí? Lidí? Jasně přeháním. Ale taky by někdo mohl mít geniální nápad sem vozit ze Slovenska medvědy. Případně oni sem dorazí sami.

Bylo již dobře anebo teprve bude?

Sedím u pivka a sleduji kachny. Podle wikipedie se velice rychle přizpůsobily novým podmínkám. Ano lidi již nevyhazují na Soumaráku plesnivý chleba, ale krmí je s tím. Stačí přijít ke břehu a něco začít házet. Nastane pak zajímavý efekt. Přilétají v obrovských hejnech. Dokonce se nechají i krmit rukou. Sleduji, jak děvče jim rozdělilo rohlík. Čtu si, čím se vlastně kachny živí.

Kachna divoká (*Anas platyrhynchos*), zvaná také **březňačka**,^[2] je **pták** z čeledi **kachnovitých**. Patří mezi ekologicky nejméně úspěšnější **druhy** ptáků, který se byl schopen naprosto přizpůsobit rychle se měnícím životním podmínkám. Je největší plovavou **kachnou** žijící v Česku. Z kachny divoké byla později vyšlechtěna **kachna domácí** (*Anas platyrhynchos f. domestica*).

Potrava[[editovat](#) | [editovat zdroj](#)]

Kachna divoká při hledání potravy

Kachna divoká hledá potravu jak ve vodě, tak i na souši. **Potrava** je rostlinná i živočišná, většinou převládá složka rostlinné potravy (91 %), ale v **létě** a na **podzim** se zvyšuje dávka živočišné stravy. Mezi živočišnou potravu patří **ryby**, **žáby**, **plazi**, **savci** včetně **myši** a **hrabošů** a dokonce i zbytky mršin. Mezi rostlinnou potravou převažují vodní rostliny, různé druhy **trav**, ale také plody a semena včetně **ovsa**. V zimě kachny s oblibou sbírají žaludy, ozobávají brambory i řepu. Při pozření příliš velkého sousta (např. kaštanu) může kachna uhynout.

Sleduji jak kachny po dokrmení neodletěly, ale najednou jich několik desítek udělalo kolečko v místě krmení. Začali prudce mávat křídly a kolečko směrem ke břehu stahovat. Nejprve se domnívám, že si jen tak hrají. Jdu se tam podívat a všímám si, že zbytky házené potravy přilákalo i množství malých rybiček. Kachny si je kolektivně zahnalý do kruhu mezi sebou a naučily se jimi krmit. (Odkoukaly to od Kormoránů?) No jasně. Rybáři se snaží mít ve pstruhovém potoce co nejvíce pstruhů. Aby se tam nedostal predátor, tak vymýšlí různé překážky tak, aby predátor je z Lipna nestačil překonat. Rybičky se vesele množí. Na mušku se toho mnoho neuloví a tak si kachny vymyslely nádherný kolektivní odchyt. Něco jako lišky, když nám lezou do stanu. Je to tak dobře? Chtěl to Darwin? Chtěl to ten hlavní konstruktér světa?

Tak bylo už dobře anebo teprve bude?

A co lidé? Chtějí spát ještě ve stanech? Odpověď je jasná, nechtějí. Oni sem na tábořiště začínají jezdit v karavanech. Mají tam svoji sprchu, svoje topení, svůj záchod. Když už ty miliony za to dali, pak

proč to neužívat? Dělají to však pro meditaci s přírodou? Řekl bych, že moc už ne. Je tábořiště přizpůsobené na vyprázdnění septiků? Není. Kam to ty lidi budou dávat? Oni se chtějí bavit. Bavit znamená i nezřízenou zábavu ve formě alkoholického oparu (možná i jiného). Vzpomínám na první nouzová tábořiště na Šumavě. To byla nádhera. Někdo vymyslel pravidla a opravdu to bylo skvělé. Co dnes? Pokud je to blízko cesty, pak tam jezdí to stádo elektrokol. Většinou i z jiných zemí. Z místa se ozývá řev a vlastně to neguje to, k čemu to bylo zřízeno.

Bylo už dobře anebo bude líp?

Musím si na to odpovědět. Zcela určitě bude líp. Bohužel nikdo neví, co to je to „líp“. Možná to bude i vybudování nových kamenných hotelů podle celé Šumavy. Nejlépe panelákového typu. Něco jako nová Modrava. Možná mám i kliku, že se toho už nedožiju. Jsem šťastný, že po těch letech alespoň tuším, co slovo „líp“ znamená. Někdo to třeba ani netuší a plete si to s množstvím peněz na svém kontu (chudák).

Howgh

Jožo Fero